

Grzegorz Waberski

SZKOŁA SZPITALNICTWA na osi czasu

Idea Szkoły Szpitalnictwa w strukturach Zakonu Bonifratrów jest wynikiem dłuższego procesu, który trwa od kilku już dziesięcioleci (w perspektywie historii Zakonu nie jest to wiele) i związana jest przede wszystkim ze współistnieniem braci i współpracowników w kontekście realizacji misji opieki nad ubogimi, chorymi i potrzebującymi, którą zapoczątkował św. Jan Boży.

W globalnym wymiarze Kościoła można powiedzieć, że pewne myśli związane ze Szkołą wynikają z Soboru Watykańskiego II. Pisząc o Szkole w kontekście czasoprzestrzeni Zakonu należy zaznaczyć, że cezurą czasową jest Kapituła Generalna w 1979 r. - wówczas w całym Zakonie położono szczególny nacisk na kształtowanie świadomości związanej z rozbudową i wszechstronnym wspieraniem relacji między braćmi i współpracownikami. W 1988 r. odbyła się historyczna Kapituła Generalna, gdyż udział w niej, po raz pierwszy w historii Zakonu, wzięli przedstawiciele świeccy z różnych prowincji. Dzisiaj udział współpracowników w części Kapituły stał się normą.

Podczas Kapituły Generalnej w Grenadzie w 2000 r. pojawiło się zagadnienie wartości w kontekście postępowania Zakonu i współpracy braci ze współpracownikami. Stawiane jest pytanie, jak dzielić realizację misji oraz charyzmat z pracownikami? Ten temat był przedmiotem podejmowanych już wcześniej dyskusji. Zakonowi trudno było myśleć o przyszłości bez współpracowników. Podczas tej Kapituły bracia zadeklarowali by dzielić ze współpracownikami swoją misję, duchowość i wartości.

Podczas Kapituły Generalnej w 2006 roku w Rzymie Zakon potwierdza obrany kierunek - przekazywanie wartości Zakonu to potrzeba, której należy poświęcić wiele uwagi i zaangażowania, a w tę pracę muszą włączyć się wszyscy członkowie, zarówno bracia, jak i współpracownicy. W następnych latach odbywają się spotkania regionalne, pojawia się koncepcja zdefiniowania wartości Zakonu i krystalizuje się idea Szkoły Szpitalnictwa.

W 2009 r. odbywa się Nadzwyczajna Kapituła Generalna w meksykańskiej Guadalajarze, która dotyczyła nowelizacji Statutów Generalnych Zakonu. W art. 24 pojawia się zapis: *„Kuria generalna, prowincje i dzieła apostolskie winny przygotować program i organizować kursy oraz dni formacyjne dla braci i współpracowników, a w miarę możliwości również dla pracowników firm zewnętrznych odnośnie zasad, wartości i kultury Zakonu Szpitalnego św. Jana Bożego. Temu celowi najlepiej służą szkoły szpitalnictwa.”*

Podczas Kapituły Generalnej w Fatimie w 2012 roku, w przemówieniu otwierającym i swoim sprawozdaniu ówczesny przełożony generalny br. Donatus Forkan, w kontekście formacji (szpitalników) powiedział: *„Formacja zawsze była przedmiotem szczególnej troski i ważnym elementem wszystkich inicjatyw Kurii Generalnej. Ponieważ współpracownicy są współodpowiedzialni, wraz z braćmi, za misję Zakonu, Kapituła Generalna, która odbyła się w Rzymie w 2006 r., zachęcała wszystkie prowincje do tworzenia Szkoły Szpitalnictwa, w celu zapewnienia współpracownikom niezbędnego wykształcenia i formacji, która pomoże im*

utożsamiać się ze św. Janem Bożym, którego misję kontynuują. Poznanie historii Zakonu Szpitalnego założonego przez Jana oraz filozofii i wartości, które są podstawą misji szpitalnictwa jest konieczne, by zapewnić integralność misji szpitalnictwa w przyszłości. Zarząd Generalny zorganizował pierwszą międzynarodową Szkołę Szpitalnictwa w Grenadzie w 2009 r. Bracia oraz starsi współpracownicy z całego Zakonu, uczestniczyli w tym pięciodniowym wydarzeniu, które spotkało się z bardzo pozytywnym przyjęciem.” Ta sama Kapituła Generalna w ujętych priorytetach i kierunku działań w rozdziale dotyczącym Szkoły Szpitalnictwa podtrzymała znaczenie i ważkość formacji w ramach Szkoły: „Formacja w zakresie szpitalnictwa, powinna wprowadzać nas w dynamikę ciągłego wzrostu i pogłębiania wiedzy oraz rozwijania postaw i zachowań, które charakteryzują nas jako szpitalników. W tym kontekście szkoły szpitalnictwa mają na celu promowanie kultury i formacji w zakresie szpitalnictwa, wszędzie tam, gdzie Zakon jest obecny. Taka formacja, która obejmuje zarówno pogłębianie wiedzy, jak i nabywanie umiejętności praktycznych, jest miejscem spotkania braci i współpracowników, w którym wzajemnie się ubogacamy i inspirujemy do lepszego poznania wartości i zasad (por. SG 50), które wpływają ze szpitalnictwa. Formacja ta obejmuje teoretyczne i praktyczne elementy wskazane w dokumencie Zakonu dotyczącym formacji współpracowników.”

Powyższe cytaty przedstawiają nie tylko proces kształtowania się idei Szkoły, ale również przybliżają w ogólnym zarysie założenia i cele jakie ma obrać taka forma edukacji. Nasza Prowincja stara się podejmować ten temat i próbuje sprostać wyzwaniom i kierunkom, które wyznaczają kolejne Kapituły Generalne jak również Kapituły Prowincjalne oraz inne dokumenty Zakonu. Na przełomie roku 2017/2018 przeprowadzono bez mała we wszystkich dziełach apostołskich Prowincji regularny cykl szkoleń dla braci i współpracowników.

Mając powyższe na uwadze, zagadnienie Szkoły, w kontekście świadectwa szpitalnictwa i formacji w charyzmie szpitalnym uwzględnione zostało również w Deklaracjach 33. Kapituły Prowincjalnej w 2022 r. W rozdziale 5 przyjętych Deklaracji zapisano: „Postaramy się rozwijać Szkołę Szpitalnictwa, w tym celu stworzymy multimedialny kurs podstawowy oraz program formacji szczegółowej (5.2.1.) a w kolejnym punkcie dodano: „Rozeznamy reorganizację Szkoły Szpitalnictwa ...” (5.2.3).

W ostatnim czasie również Deklaracje 70. Kapituły Generalnej z 2024 r. (niebawem ukażą się drukiem) nawiązały do Szkoły jako narzędzia edukacji. W punkcie 2, który mówi o naszej misji oraz przekazywaniu charyzmatu czytamy: „Wszyscy jesteście wezwani do przekazywania tego wspólnego daru, dając świadectwo szpitalnictwa św. Jana Bożego w zmieniającym się świecie, ukazując naszymi czynami piękno i potrzebę naszego charyzmatu w dzisiejszym świecie. W tym celu zobowiązujemy się do ciągłego rozwoju nie tylko zawodowego, ale także na poziomie naszego charyzmatu ze wszystkimi jego cennymi wartościami. Czynimy to poprzez» Szkoły Szpitalnictwa «, [...] i wszelkie sposoby, które pomagają nam żyć, praktykować i przekazywać szpitalnictwo w naszym zmieniającym się świecie.”

Przywołane powyżej wydarzenia, deklaracje, decyzje i kształtująca się świadomość współistnienia pokazują, że jako bracia i współpracownicy nieustannie realizujemy charyzmat szpitalnictwa św. Jana Bożego, który ma cechować szacunek, duchowość, odpowiedzialność i jakość. Ale o tym już w kolejnym artykule.